

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

CATHARINA DE MEDICI

IN 1560, bij de dood van Frans II, was de situatie van Frankrijk zeer ernstig. De troonopvolger, Karel IX, was nauwelijks tien jaar oud en het land werd verscheurd door godsdienstige twisten. Catharina de Medici, koningin-moeder, weduwe van Hendrik II, wist Antoine de Bourbon, eerste prins van koninklijken bloede, te weren en zich meester te maken van het regentschap. Zij bekleedde daarmee een moeilijke en gevaarlijke plaats.

3. - HET COLLOQUIUM VAN POISSY

DE samenkomst had plaats te Poissy in 1561. De kleine koning en zijn moeder zetelden er tussen de groep katholieke bisschoppen met aan het hoofd de kardinaal van Lotharingen. De protestantse predikanten waren daar met Theodorus Beza. Het eindigde met een groot dispuut en katholieken en protestanten waren grotere vijanden dan voordien...

1. - MOEDER EN ZOON

DE kleine Karel IX was intelligent, maar zwak. Hij was erg opvliegend en had krisissen van epilepsie. Zijn moeder was een Florentijnse, dochter van Lorenzo II. Ze was intelligent en sluw, ambitieus, autoritair en zonder scrupules. Ze was bovendien bijgelovig en won steeds de raad in van astrologen, o.m. van de Italiaan Cosimo Ruggieri. Ze kleeedde zich altijd in het zwart.

4. - HET EDIKT VAN JANUARI

OM de invloed van de Guises en bijzonder die van de kardinaal van Lotharingen te verminderen, en haar eigen macht aan het hof uit te breiden, ondertekende Catharina het « Edikt van januari 1562 ». Hierbij kregen de Hugenoten het recht hun godsdienst uit te oefenen op het platteland, niet in de steden. De katholieken waren verontwaardigd.

2. - TUSSEN TWEE WATERS

ALS Italiaanse van de Renaissance en komend uit het vaderland van Machiavelli, trachtte Catharina in het begin tussen twee waters te zwemmen, d.w.z. tussen de Hugenoten en de Guises. Zij steunde daarbij op een derde partij, die van kanselier Michel de l'Hospital, een breeddenkend katholiek, gehuwd met een protestantse. « Schrappen we de woorden Hugenoot en Paaps, en bewaren wij de naam van christenen », aldus sprak de kanselier te Orleans voor de statengeneraal. Catharina riep bisschoppen en predikanten bijeen met het oog op een algemene verzoening.

5. - WASSY

OP zondag 1 maart 1562 reed hertog Frans de Guise met een talrijk gezelschap door Wassy in Champagne. Zij hoorden vrome zangen, en deze zangen kwamen van uit een schuur. Het waren de Hugenoten, die psalmen zongen. Enkele lui uit het gevolg van de hertog wilden de schuur binnen dringen. Er ontstond een gevecht, en een honderdtal protestanten werden gedood of gewond. Te voren hadden er reeds relletjes plaats gehad, te Montpelier bij voorbeeld hadden de Hugenoten vijftien katholieken gedood. Maar de moordpartij van Wassy luidde de godsdienstoorlogen in.